

Aan Provinciale Staten

ONDERWERP	Interbestuurlijk Toezicht: Jaarverslag 2021 en Uitvoeringagenda 2022	TELEFOONNUMMER	+31651392542
DATUM	05-04-2022	E-MAILADRES	irmgard.broos@provincie- utrecht.nl
DOCUMENTNUMMER	82456DE6	DOMEIN/OPGAVE	BDO
VAN	Irmgard Broos	TEAM	BEI
NUMMER PS	PS2022BEM	PORTEFEUILLEHOUDER	CvdK
COMMISSIE	Bestuur, Economie en Middelen		
BIJLAGE	1. IBT Jaarverslag 2021 - Uitvoeringsagenda 2022		

Geachte dames en heren,

Essentie / samenvatting:

In het Beleidskader Interbestuurlijk Toezicht (IBT) 2021-2024 is vastgelegd hoe wij deze periode invulling geven aan onze toezichthoudende rol. Hierbij hebben wij ook afgesproken om jaarlijks een jaarverslag en een uitvoeringsagenda op te stellen. Het IBT-jaarverslag is een aanvulling op de provinciebrede jaarrekening en is tevens bedoeld om de toezichtontvangers in kennis te stellen van de resultaten van het toezicht en de geplande activiteiten in 2022. In de uitvoeringsagenda is beschreven hoe het toezicht aansluit bij de landelijke (toezicht)ontwikkelingen en hoe deze voor de verschillende toezichtvelden dit jaar concreet wordt uitgevoerd. Omdat ons toezicht ook een aantal actualiteiten raakt, zoals de opvang van vluchtelingen en asielzoekers, de huisvesting van vergunninghouders en de toenemende financiële druk op de Utrechtse gemeenten, vinden wij het belangrijk om u over het interbestuurlijk toezicht te blijven informeren.

Inleiding:

Vorig jaar informeerden wij u via een Statenbrief (6 juli 2021 / Commissie BEM) over het Beleidskader IBT 2021-2024 en de Uitvoeringsagenda IBT (tweede helft 2021). In lijn daarmee hechten wij er aan om u opnieuw te informeren over de resultaten van ons toezicht en de geplande toezichtactiviteiten op de verschillende IBT-onderdelen. Het volledige jaarverslag en uitvoeringsagenda is ter informatie bijgevoegd. Hieronder geven we de belangrijkste punten weer uit het IBT Jaarverslag IBT 2021 - Uitvoeringsagenda 2022 en belichten we een aantal actualiteiten die nauw samenhangen met onze toezichtrol.

Het IBT jaarverslag 2021 geeft een verdieping ten opzichte van de jaarrekening. De belangrijkste punten zijn:

- In 2021 is begonnen met het verder vormgeven van het risicogericht toezicht, overeenkomstig de actielijnen van de Agenda Toekomst van het Toezicht (ATT) en het Beleidskader.
- In 2021 is voor het toezichtdomein Omgevingsrecht het themaonderzoek 'Constructieve Veiligheid' voorbereid in afstemming met de toezichtontvangers.
- In 2021 zijn verschillende kennisbijeenkomsten georganiseerd voor onze toezichtontvangers door de verschillende toezichtdomeinen.

- Bij de toezichtbeslissingen van december 2021 over de begroting 2022 zijn voor financieel toezicht alle Utrechtse gemeenten onder het repressieve toezicht gesteld. Dit houdt in dat de gemeenten Montfoort, Vijfheerenlanden en Woudenberg in 2022 niet meer onder het preventieve toezicht vallen.
- In 2021 is nauw samengewerkt met de Provinciale Regietafel Migratie en Integratie (PRT) en de bestuurstafels in de regio om oplossingen te vinden voor de grote en ingewikkelde opgaven van asielopvang en huisvesting vergunninghouders.
- Voor de toezichtdomeinen Informatiebeheer, Omgevingsrecht en Huisvesting vergunninghouders zijn de reguliere toezichtbeslissingen genomen. Voor het domein Omgevingsrecht zijn daarbij een aantal extra taakonderdelen getoetst. De extra getoetste onderdelen en de resultaten hiervan zijn vermeld in het jaarverslag.
- Bij de toezichtbeslissingen op de verschillende domeinen komt, net als voorgaande jaren, geen duidelijk beeld naar voren van gemeenten die op alle domeinen een gelijke uitkomst (op alle onderwerpen rood, oranje of groen) laten zien. Dit varieert jaarlijks per gemeente en per toezichtdomein. Via de [IBT-kaart](#) op de website van de Provincie Utrecht worden alle jaarlijkse toezichtbrieven gepubliceerd. Hiermee is het mogelijk om een integraal beeld (met de genoemde variatie) per gemeente te krijgen hoe de taakuitvoering door ons wordt beoordeeld.

De IBT uitvoeringsagenda 2022 geeft weer wat we dit jaar willen gaan uitvoeren. De belangrijkste punten zijn:

- Wij streven ernaar het toezicht te richten op risico's met potentieel grote maatschappelijke gevolgen. Om dit te realiseren wordt dit risicogerichte toezicht verder vormgegeven in overeenstemming met de actielijnen van de ATT en het Beleidskader. Gedeelde risico's worden vastgesteld in afstemming met onze toezichtontvangers onder andere door regiobijeenkomsten te organiseren.
- Door het domein Omgevingsrecht wordt in het tweede en derde kwartaal van 2022 het themaonderzoek 'Constructieve Veiligheid' uitgevoerd. In het vierde kwartaal wordt het themaonderzoek 'Strijdig gebruik van agrarische opstallen in het buitengebied' voorbereid in afstemming met de toezichtontvangers.
- Voor het domein huisvesting vergunninghouders worden de oplossingen die in 2021 zijn gezocht voor de opgaven van asielopvang en huisvesting vergunninghouders samen met de PRT en de bestuurstafels in de regio verder uitgewerkt. Het gaat hier om tussenvoorzieningen voor asielzoekers en vergunninghouders en verdere herverdelingen van vergunninghouders.
- Sinds 2015 is er een klankbordgroep horizontale verantwoording – interbestuurlijk toezicht met daarin vertegenwoordigers van gemeenten en waterschappen. In het eerste kwartaal van 2022 wordt deze klankbordgroep opnieuw ingericht, met aanpassing/verruiming van de samenstelling.
- Het vaststellen van Gemeenschappelijk (financieel) Toezichtkader (GTK) voor de gemeenschappelijke regelingen.
- Het uitvoeren van twee korte themaonderzoeken op het gebied van archeologie, specifiek gericht op de borging van archeologie in bestemmingsplannen en omgevingsplannen en op de aanwezigheid en actualiteit van gemeentelijke archeologische waardenkaarten.
- Verder stroomlijnen van het IBT informatiebeheer, IBT omgevingsrecht (met betrekking tot VTH-taken) en financieel toezicht op de waterschappen die wij 'delen' met de provincies Noord-Holland en Gelderland.
- Het nemen van de reguliere toezichtbeslissingen op alle toezichtdomeinen.

Bij het uitvoeren van onze taak, in lijn met de ATT, acteren we in de formele rol van toezichthouder, maar geven we ook invulling aan een meer adviserende rol. Het is zaak om daarbij alert te blijven op de mogelijke frictie tussen deze rollen, 'het pettenprobleem'. De uitdaging zit in het vinden van een betere balans tussen toezicht houden en adviseren, en tussen leren en corrigeren.

De groeiende vluchtelingenstroom als gevolg van de oorlog in Oekraïne (Statenbrief 2022BEM) raakt aan de opgaven van de Utrechtse Provinciale Regietafel Migratie en Integratie (PRT). Hierover hebben we u eerder geïnformeerd in onder meer de statenbrief 'PRT-Gezamenlijk bod aan het rijk (2022BEM73) van 22 februari jl. In die Statenbrief van februari benoemden wij ook al de aanvullende vraag vanuit het Rijk aan de provincie Utrecht om extra plekken voor asielopvang te regelen en om een versnelde huisvesting van statushouders te realiseren. De opvang van vluchtelingen uit Oekraïne, de opvang van asielzoekers en de huisvesting van statushouders zijn urgente opgaven. Zoals al vaak benadrukt vraagt dit om een integrale aanpak en een stevige invulling van de verschillende provinciale rollen. Dit zorgt ervoor dat wij als provincie naast het toezicht houden op de huisvesting

van statushouders, ook steeds actiever een partnerrol vervullen richting gemeenten, zoals in de ondersteuning bij de realisatie van hun woningbouwopgaven via het Programma Versnelling Woningbouw. Daarmee vergt het van ons een continue bewaking en afstemming van die verschillende rollen.

De druk op gemeenten is groot en heeft zeker impact op de financiële situatie van gemeenten. Als financieel toezichthouder op de gemeenten constateren wij al een aantal jaren dat de financiële situatie van gemeenten zorgelijk is. De decentralisatie van het sociaal domein van 2015 wordt hiervoor gezien als grootste probleem. De stijgende kosten binnen het sociaal domein zorgt ervoor dat gemeenten moeten snijden in het voorzieningenniveau of zelfs de keuze moeten maken voorzieningen te sluiten. Ook zien we de laatste jaren steeds meer onzekerheden op gemeenten afkomen, zoals de herijking van het gemeentefonds, de opschalingskorting en de onzekerheid over de extra middelen Jeugdzorg. De zorgelijke financiële situatie van gemeenten in combinatie met de onzekerheden vanuit het Rijk, maakt het voor gemeenten lastig een realistisch financieel perspectief neer te zetten voor de komende jaren. Dit maakt dat we op dit domein, naast toezichthouder, meer een partnerrol voor de gemeenten willen vervullen. Dit deden we al eerder door bij het Rijk aandacht te vragen voor noodzakelijke (financiële) maatregelen ter ondersteuning van de gemeenten.

Vervolgprocedure / voortgang:

Kennis te nemen van deze Statenbrief en van het IBT Jaarverslag 2021 - Uitvoeringsagenda 2022.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen